

На основу члана 42. став 1. и члана 57. став 1. тачка 1. и става 6. Закона о основама система образовања и васпитања ("Сл. Гласник РС", бр. 72/2009 52/11 и 55/13- даље: Закон) и члана 28. став 1. тач. 1 Статута Средње техничке ПТТ школе" .Протокола о поступању установе у одговору на насиље и злостављање и Упутства Министарства просвете науке и технолошког развоја школским Управама бр. 610-00-953/2014-02 од 22.12.2014.г., школски одбор у проширеном саставу је на V седници одржаној дана 09.03.2015. донео:

ПРАВИЛНИК О МЕРАМА, НАЧИНУ И ПОСТУПКУ ЗАШТИТЕ И БЕЗБЕДНОСТИ УЧЕНИКА ЗА ВРЕМЕ БОРАВКА У ШКОЛИ И СВИХ АКТИВНОСТИ КОЈЕ ОРГАНИЗУЈЕ ШКОЛА

Основне одредбе

Члан 1

Правилником о мерама, начину и поступку заштите и безбедности ученика прописују се мере, начин и поступак заштите и безбедности ученика „Средње техничке ПТТ школе“ (даље: Школа) за време боравка у Школи и за време извођења свих активности које организује Школа, начин њиховог спровођења и одговорност запослених и ученика за неизвршавање одредаба овог правилника.

Заштита и безбедност ученика обезбеђују се у складу са ближим условима, облицима, мерама, начину, поступку и смерницама за заштиту и безбедност ученика, које прописује министар просвете. Како министар није прописао ближе услове, облик ,мере ,начин ,поступке и смернице за заштиту ученика заштита и безбедност ученика обезбеђују се у складу са упутством Министарства просвете науке и технолошког развоја школским управама бр.610-00-953/2014-02 од 22.12.2014.године.

Члан 2

Овим правилником, обезбеђује се ученицима право на заштиту и безбедност:

- У школској згради и школском дворишту;
- На путу између куће и Школе;
- Ван школске зграде и школског дворишта - за време остваривања образовно-васпитног рада или других наставних и ваннаставних активности које организује Школа.

Члан 3

Одељенски старешина и предметни наставници у обавези су да у свакодневном контакту са ученицима, а нарочито на часовима одељенске заједнице и одељенског старешине, ученике упознају са опасностима са којима се могу суочити за време боравка у школи и извођења других активности које организује Школа, као и са начином понашања којим се те опасности могу избећи или отклонити.

Члан 4

Одредбе овог правилника дужни су да поштују сви запослени у Школи, ученици, родитељи, односно старатељи ученика (даље: родитељи) и трећа лица када се налазе у школској згради, школском дворишту или на другом месту на којем се остварује образовно-васпитни рад или друга активност у организацији Школе.

Члан 5

Неспровођење и непридржавање мера, начина и поступка заштите и безбедности од стране запослених, прописаних овим правилником, сматра се тежом повредом радних обавеза, за коју се води дисциплински поступак, у складу са Законом. Дисциплинска одговорност запослених не искључује кривичну и материјалну одговорност.

Свесно непридржавање правила и мера безбедности од стране ученика, прописаних овим правилником, сматра се тежом повредом обавеза ученика, за коју се води васпитно-дисциплински поступак, у складу са Законом и Протоколом о поступању установе у одговору на насиље и злостављање.

Члан 6

Запослени, родитељи и ученици обавезни су да директору, помоћнику директора, , дежурном наставнику тиму за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања пријаве сваку појаву за коју посумњају да би могла да угрози безбедност ученика.

Члан 7

Посебна обавеза директора и помоћника директора је да повремено, без претходне најаве, проверава да ли се спроводе мере за остваривање заштите и безбедности ученика.

Неспровођење мера безбедности и заштите ученика, прописаних овим правилником, представља разлог за разрешење директора, у складу са Законом.

Члан 8

Школа сарађује са државним органима, органима општине, града и другим субјектима и надлежним институцијама са којима је таква сарадња потребна у поступку обезбеђивања и спровођења мера утврђених овим правилником.

Школа је уговором ангажовала предузеће за трговину и прижување услуга из области заштите од пожара и безбедности и здравља на раду "Тросадор" д.о.о. као и овлашћено лице за БЗР и ЗОП са лиценцом, запослено у овој фирми.

Члан 9

На материју коју уређује овај правилник сходно се примењују одредбе других општих аката Школе - Правилника о безбедности и здрављу на раду, Протокол о поступању установе у одговор на насиље злостављање и занемаривање, Правилника о заштити од пожара, Правила понашања у школи и других аката, чија је примена од значаја за остваривање заштите и безбедности ученика.

Заштита и безбедност у школској згради и школском дворишту

Члан 10

У циљу заштите и безбедности ученика **школа непосредно предузима следеће физичке мере:**

- Ангажовање дежурних ученика;
- Ангажовање дежурних професора;
- Ангажовање помоћно-техничког особља;
- Ангажовање службе за физичко обезбеђење у времену од 11,30 сати до 19,30 сати;
- Ангажовање школског полицајца;
- Активностима тима за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања;

Члан 11

Током дана за време одвијања наставе на улазним вратима школе дежура по један ученик.

Дежурни ученици евидентирају посетиоце школе и прате улазак и излазак ученика из школе. О уоченим конфликтним ситуацијама обавештавају дежурног наставника, помоћника директора, директора.

Члан 12

Наставници су у обавези да дежурају у школи према распореду који прописује директор школе, воде евиденцију о томе, као и да појачану пажњу усмере на безбедност и заштиту ученика приликом почетка и завршетка наставе као и у међусмени. О уоченим појавама које наговештавају асоцијативно понашање без одлагања обавештавају директора или помоћника директора.

Своја запажања наставници записују у књигу дежурства.

Наставници су у обавези да о свим добијеним сазнањима од ученика или других лица о припреми неких немилих догађаја, или личних запажања да се припрема неки догађај који ће угрозити безбедност ученика, без одлагања обавесте директора или помоћника директора. Понашање ученика пре, за време и после одржавања наставе и других активности у школи, улаз и излаз из школе, дежурства, односи са другим ученицима и запосленим и друга права, обавезе и одговорности ученика које се односе на њихово понашање, уређени су актом којим се прописују правила понашања у школи.

Обавезе дежурних наставника пре почетка наставе, за време одмора и након завршетка наставе, за време боравка ученика у школи, уређени су актом којим се прописују правила понашања у школи.

Обавезе одељенских старешина, наставника и свих запослених, као и родитеља за време боравка у школи и пријем и кретање лица која долазе у школу, забрана пушења, уношења експлозивних материја и других опасних предмета, уређени су актом којим се прописују правила понашања у школи.

Члан 13

Домар школе се стара о благовременом откључавању улазних врата школе пре почетка наставе и закључавању након завршетка наставе. У случају потребе превазилажења експецних ситуација у сарадњи са дежурним наставником пружа помоћ дежурним ученицима .

Помоћно техничко особље (спремачице) дежурају на ходницима школе за време обављања образовно васпитног рада, за време великих и малих одмора и приликом доласка и одласка ученика на наставу. Распоред дежурстава утврђује се у делу школског простора на коме су у обавези да одржавају хигијену.

О извршавању ове обавезе обавештавају дежурног наставника или помоћника директора.

Члан 14

За обезбеђење школе у времену од 11,30 часова до 19,30 часова ангажује се **служба за физичко-техничко обезбеђење.**

Лице које непосредно врши физичко-техничко обезбеђење за време обављања послова обезбеђења има овлашћења да:

- Забрани улазак непознатим лицима у зграду школе као и у двориште школе;
- Задржи лица затечена вршењу кривичног дела које се гони по службеној дужности;
- Употреби физичку силу и друга дозвољена средства принуде ако на други начин није у могућности да спречи неовлашћени и непозвани улазак у зграду школе.

Уколико лице које врши физичко-техничко обезбеђење није у могућности да самостално предузме радње из тачке 1 до 3 овог члана хитно ће позвати одељење најближег МУП-а.

Члан 15

Школски полицајац покрива терен око школе, као и околне улице у обавези је да свакодневно идентификује асоцијативно понашање као и настале конфликти и о томе поднесе извештај јединици МУП-а као и директору школе.

Члан 16

Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања израђује нацрт програма заштите ученика који је саставни део развојног плана и годишњег плана рада Школе, идентификује безбедносне ризике у школи, дефинише и спроводи процедуре и поступке реаговања у ситуацијама насиља прати и евидентира врсте и учесталот насиља ради на отклањању последица насиља и интеграцији ученика у заједницу вршњака.

Заштита од болести и повреда

Члан 17

Ради остваривања заштите и безбедности ученика од болести и ширења заразе, Школа:

- 1) Стара се о уредности и чистоћи школских просторија и школског дворишта, у складу са санитарно-хигијенским прописима и мерама;
- 2) Организује обављање прописаних периодичних систематских лекарских прегледа ученика;
- 3) Поступа по мерама надлежних органа наложеним у складу са прописима у области здравства;
- 4) У случају промена код ученика које се односе на његово здравствено стање обавештава родитеља, предузима хитне мере уколико су неопходне и сарађује са школским лекаром и надлежним здравственим институцијама.

Члан 18

Ради остваривања заштите и безбедности ученика од повреда, Школа:

- 1) Обезбеђује набавку и коришћење школског намештаја, наставних и других средстава који су безбедни за употребу и одговарају психофизичким својствима ученика;
- 2) Примењује стандарде и нормативе који се односе на школски простор, број ученика у одељењу и друге услове за обављање делатности;
- 3) Обезбеђује стални надзор наставника или стручног сарадника за време рада на уређајима или с предметима који могу изазвати повреду, као и за време извођења активности које представљају потенцијалну опасност за настанак повреде.
- 4) Периодично, на 3г. Школа обезбеђује валидне Стручне налазе лиценцих установа, о прегледу исправности и примени мера БЗР-а код опасних средстава рада која њима подлежу (на пример: стубне бушилице, ватрена тоцила, стругови, глодалице, апарати за заваривање и сл.)! Увек поступати у складу са њиховим закључцима!

Члан 19

Обавеза родитеља је да ученика, чије је здравствено стање такво да може да представља опасност за друге ученике и запослене, одведу на одговарајући здравствени преглед и не шаљу га на наставу и друге активности које организује Школа, док не добије одговарајућу потврду лекара о здравственој способности.

Заштита од пожара, поплаве, електричне струје, удара грома и других опасних појава

Члан 20

Ради остваривања заштите од пожара, **запослени и ученици су дужни** да спроводе мере прописане Законом о заштити од пожара, других прописа који уређују ову материју, планова заштите од пожара, одлука надлежног органа јединице локалне самоуправе, школског одбора и других органа, као и општег акта Школе којим се уређују начин, поступак и мере у области противпожарне заштите.

Члан 21

Ради остваривања заштите и безбедности од поплаве и изливања фекалија, **домар свакодневно проверава исправност** водоводних и канализационих инсталација и

предузима потребне мере у случају уочених промена које могу угрозити безбедност ученика и запослених у Школи.

Сви запослени и ученици обавезни су да без одлагања обавесте домара, директора, помоћника директора или секретара о уоченим променама на водоводним и канализационим инсталацијама, које могу угрозити безбедност ученика и запослених у Школи.

Члан 22

Ради остваривања заштите и безбедности од електричне **енергије, домар свакодневно проверава исправност електричних инсталација** и предузима потребне мере у случају уочених промена које могу угрозити безбедност ученика и запослених у Школи.

Сви запослени и ученици обавезни су да без одлагања обавесте домара, директора, помоћника директора или секретара о уоченим променама на електричним инсталацијама, које могу угрозити безбедност.

Периодично, на 3г. Школа обезбеђује валидне Стручне налазе лиценцих установа, о прегледу исправности и мерењу уземљења електро инсталација, ГЕРО, ЕРО-Електроразводних ормана и утичница! Увек поступати у складу са њиховим закључцима!

Члан 23

Уређаји, други предмети и материје који се користе у наставном процесу, за одржавање хигијене или у друге сврхе морају се држати ван домашаја неовлашћених лица, ако могу представљати опасност по живот и здравље ученика.

Члан 24

Ради остваривања заштите и безбедности од удара грома, Школа редовно проверава исправност громобранских инсталација, у складу са прописима у тој материји.

Периодично, на 5г. Школа обезбеђује валидне Стручне налазе лиценцих установа, о прегледу исправности и мерењу уземљења громобранских инсталација сваког спуста! Увек поступати у складу са њиховим закључцима!

Сви запослени и ученици обавезни су да без одлагања обавесте домара, директора, помоћника директора или секретара о уоченим променама на громобранским инсталацијама, које могу довести у питање њихово функционисање.

Члан 25

Заштита и безбедност од других опасних ствари и појава остварује се сходном применом чл. 18. до 22. овог правилника.

Заштита и безбедност на путу између куће и школе

Члан 26

Директор Школе је обавезан да сарађује са органима надлежним за безбедност саобраћаја и прати стање саобраћајне сигнализације на прилазима Школи.

Сваки запослени обавезан је да о уоченим недостацима на саобраћајној сигнализацији обавести директора, помоћника директора, који ће ради решавања проблема ступити у контакт с надлежним органима.

Члан 27

Школа пред надлежним органима покреће иницијативе ради побољшања безбедности у саобраћају на прилазима Школи (постављање "лежећих полицајаца", семафора и других уређаја).

Заштита и безбедност ван зграде школе и школског дворишта, за време остваривања образовно-васпитног рада и других активности које организује школа

Члан 28

На остваривање заштите и безбедности ученика за време боравка на екскурзији, као и за време извођења неке друге активности ван зграде Школе и школског дворишта, примењују се основне одредбе Правилника, а сходно се примењују његове одредбе о остваривању заштите и безбедности ученика у згради Школе и школском дворишту.

Заштита и безбедност ученика за време извођења екскурзија

Члан 29

Екскурзија као облик образовно-васпитног рада, изводи се у складу са школским програмом, који је донет на основу одговарајућег важећег наставног плана и програма, годишњим планом рада школе и програмом за организовање екскурзије.

Екскурзија се може изводити након добијене сагласности савета родитеља Школе.

Члан 30

Приликом избора понуђача за извођење екскурзије, Школа ће посебну пажњу посветити његовој оспособљености за остваривање заштите и безбедности ученика за време активности која се организује.

Уговор који се закључује за извођење екскурзије мора да садржи посебне ставке које се односе на предузимање мера заштите и безбедности ученика.

Оспособљеност понуђача за остваривање заштите и безбедности ученика односи се нарочито на:

- 1) Поседовање одговарајуће лиценце за рад;
- 2) Кадровску и техничку опремљеност за организовање путовања ученика;
- 3) Кадровску и техничку опремљеност за остваривање заштите и безбедности ученика у објекту у којем су смештени (физичко и техничко обезбеђење објекта, обезбеђена медицинска помоћ и тако даље);
- 4) Квалитет исхране ученика.

Смештај ученика на екскурзији мора се обезбедити само у објектима који испуњавају услове за извођење овог облика образовно-васпитног рада.

Заштита и безбедност ученика за време других активности у организацији школе

Члан 31

Када школа организовано учествује у активностима као што су кросеви, такмичења, културне манифестације или друге манифестације обавезно се мора сачинити списак ученика који учествују на манифестацији и наставника који ће се старати о безбедности ученика на одговарајућој манифестацији.

Заштита и безбедност ученика за време извођења практичне наставе

Обезбеђење и заштита ученика за време обављања практичне наставе у школским радионицама и полигонима

Члан 32

У циљу заштите и безбедности ученика за време обављања практичне наставе у школским радионицама, поред наведених физичких и техничких мера заштите, **школа предузима и посебне мере заштите:**

- Обезбеђује одговарајуће услове радне средине и то: рационалан распоред радних објеката, одговарајуће климатске услове радне средине, задовољавајуће осветљење по јединици површине за неометан рад, обезбеђење хигијенских услова за рад, обезбеђење исправних алата и машина и уређаја са механизованим и немеханизованим погоном.
- Заштиту од повреда узрокованих радом машина која подразумева да све машине и уређаји за рад морају бити посебно снабдевене направама у складу са нормативима заштите безбедности и здравља на раду;
- Осигурање ученика за време извођења практичне наставе које школа спроводи у сарадњи са секретаријатом за образовање.
- Обезбеђује атестирана СЛЗ-Средства личне заштите запослених извршилаца практичне наставе и ученика, нарочито при раду на висини (атестирани комплети појасева или још боље упртача са радним и помоћним ужадима, атестирани заштитни шлемови са везаним подбратком);
- Обезбеђује атестирана Средства колективне заштите (заштитне мреже од пада, заштитне скеле и платформе и сл.), запослених извршилаца практичне наставе и ученика, нарочито при раду на висини;

Обезбеђење и заштита ученика за време остваривања практичне наставе, коју школа организује у сарадњи са другим организацијама, установама, јавним предузећима и сервисима

Члан 33

Школа организује обављање практичне наставе у сарадњи са организацијама, установама, јавним предузећима, сервисима са којима закључује уговоре о времену начину и условима

остваривања овог вида наставе са дефинисањем права обавеза и одговорности уговорних страна, посебно оних које се односе на остваривање заштите и безбедности ученика.

Члан 34

У вези са извођењем практичне наставе, школа је обавезна да :

- Сачини план рада ученика за време извођења практичне наставе и достави га организацији у којој се практична настава изводи;
- Утврди распоред рада ученика по предметима и образовним профилима за сваку школску годину;
- Одреди носиоце реализације практичне наставе који ће пратити рад ученика за време практичне наставе;
- Обучи све ученике о основним мерама из области безбедности и здравља на раду;
- Предузима и друге мере ради што успешнијег остваривања задатака практичне наставе као и очувања здравља и живота ученика;
- Обезбеђује ПРЕДХОДНЕ и ПЕРИОДИЧНЕ, на -12- месеци, успешно обављене лекарске прегледе-извештаје, о способности рада на висини запослених извршилаца практичне наставе и ученика;

Директор школе прати извршење наведених задатака.

Обавезе наставника

Члан 35

Рад ученика за време извођења практичне наставе прате предметни наставници или носиоци реализације практичне наставе одређени од стране школе, који су дужни да сарађују са запосленима организације одређеним за пружање помоћи ученицима (инструктори, руководиоци, пословође) и да дају упутства ради постизања што бољих резултата.

Обавезе ученика

Члан 36

За време извођења практичне наставе ученици имају следеће обавезе и одговорности :

- Да извршавају задатке утврђене планом рада и друге послове које им наложе инструктори организације и предметни наставници односно носиоци реализације практичне наставе школе а у вези са извршавањем практичне наставе ;
- Да се придржавају одредаба општих аката организације о безбедности и здрављу на раду и дисциплинској и материјалној одговорности запослених организације;
- Да користе лична заштитна средства;
- Да својим радом и понашањем не ометају рад запослених и процес рада организације;

Ако ученик својим понашањем омета рад запослених и процес рада организације као и остале ученике на практичном раду удаљује се из организације и одстрањује са извођења практичне наставе.

Осигурање ученика од повреда и смртог случаја

Члан 37.

Школа је у обавези да на почетку сваке школске године упозна родитеље са могућношћу осигурања ученика од последицама несрећног случаја (незгоде), које се могу евентуално десити и са условима под којима се врши осигурање.

Школа је такође у обавези да, уколико постоји заинтересованост родитеља, буде посредник између њих и осигуравајуће организације, како би родитељ уплатом премије осигурања омогућио свом детету заштиту од свих ризика у свакодневном животу (у Школи, код куће, на путу, екскурзији, летевању и сл.).

Члан 38.

Савет родитеља школе разматра понуде о осигурању које су стигле у школу и предлаже директору школе избор осигуравајуће компаније са којом ће школа склопити полису.

Члан 39.

Школа ће на Савету родитеља упознати родитеље са понудама о осигурању које су стигле у школу и посредоваће између њих и осигуравајуће компаније за коју се они определе.

Осигурање ученика за време извођења практичне наставе

Члан 40

У циљу заштите ученика за време извођења практичне наставе сви ученици морају бити осигурани од последица несрећног случаја (незгоде) при похађању практичне наставе, доласку и одласку са наставе и према општим условима за осигурање лица од последица несрећног случаја (незгоде).

Члан 41

Мере заштите и безбедности ученика за време обављања практичне наставе школа спроводи у сарадњи са Министарством просвете, Градском управом-Секретаријатом за образовање, Школским одбором, Саветом родитеља и јединицом локалне самоуправе.

За спровођење мера безбедности и заштите ученика на практичној настави одговоран је директор школе, организатор практичне наставе и наставници практичне наставе.

Обавезе школе у заштити од дискриминације, злостављања, занемаривања, страначког организовања и деловања

Члан 42

Остваривању овог вида заштите и безбедности ученика служе поштовање одредаба Протокола о понашању установе у одговору на насиље ,злостављање и занемаривање, правила понашања у Школи и активности стручног тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања.

Члан 43

У Школи су забрањене активности којима се угрожавају, омаловажавају, дискриминишу или издвајају ученици, запослени и друга лица, односно групе лица, по основу: расне, националне, етничке, језичке, верске или полне припадности, физичких и психичких својстава, сметњи у развоју и инвалидитета, здравственог стања, узраста, социјалног и културног порекла, имовног стања, односно политичког опредељења и подстицање или неспречавање таквих активности, као и по другим основима утврђеним законом којим се прописује забрана дискриминације.

Школа је у обавези да поступа у складу са актом којим се утврђују ближи критеријуми за препознавање облика дискриминације од стране запосленог, ученика или трећег лица у установи, а који заједнички прописују министар просвете и министар надлежан за послове људских права.

Члан 44

У Школи је забрањено: физичко, психичко и социјално насиље; злостављање и занемаривање ученика; физичко кажњавање и вређање личности, односно сексуална злоупотреба ученика или запослених.

У Школи је забрањен сваки облик насиља и злостављања од стране ученика, његовог родитеља и одраслог над наставником, стручним сарадником или другим запосленим. Због повреде ове забране, против родитеља се покреће прекршајни, односно кривични поступак.

Члан 45

У Школи није дозвољено страначко организовање и деловање и коришћење простора школе у те сврхе.

Члан 46.

Физичко насиље је понашање које доводи до стварног или потенцијалног телесног повређивања детета (ударање, шутирање, гурање, шамарање, чупање, дављење, бацање, гађање, напад оружјем, тровање, паљење, посипање врућом водом, ускраћивање хране, сна и сл.).

Психолошко, или емоционално насиље је оно понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког или емоционалног здравља и достојанства детета.

Емоционално насиље и злостављање обухвата поступке којима се врши омаловажавање, етикетирање, игнорисање, вређање, уцењивање, називање погрдним именима, оговарање, подсмевање, исмејавање, неприхватање, изнуђивање, манипулисање, претња, застрашивање, ограничавање кретања деце/ученика, као и други облици непријатељског понашања.

Социјално насиље: Искључивање из групе и дискриминација Односи се на следеће облике понашања: одвајање детета/ученика од других на основу различитости, довођење у позицију неравноправности и неједнакости, изолацију, недружење, игнорисање и неприхватање по било ком основу.

Сексуално насиље и злоупотреба деце/ученика подразумева њихово укључивање у сексуалну активност коју она не схватају у потпуности, за коју нису развојно дорасла (не прихватају је, нису у стању да се са њом сагласе) и која има за циљ да пружи уживање или задовољи потребе друге особе.

Сексуалним насиљем сматра се :

- Сексуално узнемиравање - ласцивно коментарисање, етикетирање, ширење прича, додиривање, упућивање порука, фотографисање, телефонски позиви и сл.;
- Навођење или приморавање детета/ученика на учешће у сексуалним активностима, било да се ради о контактним (сексуални однос, сексуално додиривање и сл.) или неконтактним активностима (излагање погледу, егзибиционизам и сл.);
- Коришћење деце/ученика за проституцију, порнографију и друге облике сексуалне експлоатације.

Злоупотреба деце/ученика представља све што појединци и институције чине или не чине, а што директно утиче или индиректно шкоди деци/ученицима или им смањује могућност за безбедан и здрав развој и доводи их у немоћан, неравноправан и зависан положај у односу на појединце и установу.

Занемаривање и немарно поступање представљају случајеве пропуштања установе или појединца да обезбеде услове за правилан развој детета/ученика у свим областима, што, у противном, може нарушити његово здравље, физички, ментални, духовни, морални и друштвени развој.

ИНТЕРНА МРЕЖА ЗА ЗАШТИТУ УЧЕНИКА

Члан 47.

Интерна (унутрашња) заштитна мрежа је један од начина заштите коју чине сви актери образовно-васпитног система: наставно и ваннаставно особље, родитељи, ученици и чију основу чине нормативни акти (статут школе, правилник о безбедности ученика, правилник о васпитно-дисциплинској одговорности, посебни протокол о поступању у случајевима насиља, злостављања и занемаривања деце, школска правила...). Интерном заштитном мрежом јасно су дефинисани задаци свих актера образовно-васпитног система, као и кораци који се предузимају у случају дешавања насиља или сумње да се насиље дешава.

Интерну заштитну мрежу чине:

1. Директор школе
2. Педагошко-психолошка служба
3. Одељењске старешине
4. Наставници
5. Ваннаставно особље
6. Школски полицајац
7. Тим за заштиту ученика
8. Ученици
9. Родитељи

3. Школски полицајац
4. Директор школе у складу са протоколом о поступању и на основу процене нивоа ризика уколико је то потребно случај пријављује другим институцијама: ЦСР, ДЗ, МУП...

Напомена: у случају да одељенски старешина није присутан особа пријављује насиље: дежурном наставнику, наставнику, школском полицајцу.

ИНТЕРВЕНЦИЈА ПРЕМА НИВОИМА НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА

	ПРВИ НИВО РИЗИКА	ДРУГИ НИВО РИЗИКА	ТРЕЋИ НИВО РИЗИКА
ОСОБЕ	<ul style="list-style-type: none"> - Ваннаставно особље, спремачице, домар - Дежурни наставник - Наставници - Одељенски старешина - Обезбеђење - Ученици - ПП-служба - Особа која се задесила у ситуацији 	<ul style="list-style-type: none"> -Одељенски старешина -ПП -служба -Тим за заштиту -Директор школе -Родитељ 	<ul style="list-style-type: none"> директор школе Тим за заштиту Друге институције: Дом здравља Палилула, Центар за социјални рад, МУП

ЗАДАЦИ АКТЕРА ИНТЕРНЕ МРЕЖЕ

ДИРЕКТОР ШКОЛЕ:

1. Одговоран је за поштовање законитости у раду установе
2. Информације запослене о правилницима, подзаконским актима и најмање 2 пута годишње подноси органу управљања и извештаје о стању спровођења мера **ЗАШТИТЕ И БЕЗБЕДНОСТИ ДЕЦЕ И УЧЕНИКА И ЗАПОСЛЕНИХ ШКОЛЕ** (у смислу члана 62, став 3, тачка 15 Закона)
3. Склапа протоколе са другим институцијама
4. Реагује у ситуацијама насиља (други ниво и трећи ниво)

5. Обавља консултативни разговор са релевантном особом која је пријавила насиље и прикупља информације о случају
6. Обавља разговор са особом која је евидентирана као злостављач
7. Предузима одговарајуће мере у складу са протоколом о одговору установе на насиље злостављање и занемаривање
8. Разговара са родитељима / старатељима о случају у циљу њиховог информисања
9. Евидентира случај насиља (води евиденцију, документацију)
10. Обавештава друге институције ако је то потребно
11. Прати ефекте предузетих мера

ОДЕЉЕНСКИ СТАРЕШИНА

1. Упознаје ученике и родитеље са правилима прихватљивог понашања у школи и израђује правила понашања на нивоу одељења заједно са ученицима
2. Прати социјалну климу на нивоу одељења и уједно препознаје постојање евентуалног насиља или злостављаног, занемареног ученика
3. Води прописану евиденцију о ученицима са свим релевантним подацима (адреса, телефон...)
4. Дежура по распореду и доступан је ученицима и води евиденцију (књига дежурства)
5. У ситуацији дешавања насиља одељенски старешина поступа у складу са нивоом ризика и по прописаним корацима:
 - Одмах реагује користећи неку од стратегија (ниво 1)
 - Разјашњава околности и анализира чињенице настале ситуације (разговара са жртвом, насилником и посматрачима)
 - Процењује ниво ризика
 - Предузима додатне мере уколико ситуација налаже; упућује случај Тиму за заштиту, ПП-служби (ниво 2)
 - Информише директора
 - Води евиденцију (евидентира случајеве насиља)
 - Информише родитеље
 - Прати даљи ток ситуације и ефекте предузетих мера
6. Информише ОВ, НВ о ситуацији
7. Одражава сарадњу са родитељима
8. Одржава сарадњу са свим релевантним особама које могу пружати заштиту

ДЕЖУРНИ НАСТАВНИК

-Придржава се обавеза у складу са законом (правилником и правилима понашања у установи

- Дежура према утврђеном распореду
- Прати понашање ученика за време одмора, при доласку и изласку из школе
- Уочава ситуацију насиља и реагује одмах (ниво1)
- Евидентира ситуацију насиља
- Информише одељенског старешину о ситуацији насиља
- Информише тим за заштиту, директора уколико то ситуација налаже (ниво 2)
- Остварује сарадњу са свим релевантним особама које могу пружати заштиту

НАСТАВНИЦИ

- Прате и уочавају ситуацију насиља
- Пријављују ситуацију насиља у складу са протоколом и процењеним нивоом ризика
- Препознају случај злостављања и занемаривања детета и предузимају кораке у складу са тим
- Консултују се са колегама, стручном службом, директором
- Реагују одмах у ситуацији насиља (ниво 1)
- Предузимају даље кораке уколико ситуација тако налаже (ниво 2)
- Воде евиденцију о случају
- Учествују у праћењу предузетих мера
- Остварује сарадњу са свим релевантним особама које могу пружати заштиту

ПОМОЋНО-ТЕХНИЧКО ОСОБЉЕ

- СПРЕМАЧИЦЕ И ДОМАР -

1. Дежурају по утврђеном распореду
2. Уочавају и пријављују случајеве насилног понашања
3. Пружају помоћ дежурном наставнику уколико могу
4. Старају се о безбедности ученика за време боравка у школи
5. Реагују на ситуацију насиља (ниво 1)
6. Евидентирају случај и воде евиденцију о насилном понашању

СТРУЧНА СЛУЖБА

- Сарађује са свим актерима у школи

- Сарађује са родитељима и ученицима и на тај начин остварује увид у породичне и социјалне прилике
- Води прописану евиденцију о ученицима (посебно ризичној групи)
- Предузима мере превенције
- Уочава и пријављује ситуацију насиља
- Уочава, пријављује ситуацију злостављања и занемаривања детета
- Реагује одмах у ситуацији насиља
- Предузима даље кораке (ниво 2); информисе тим за заштиту, директора
- Процењује ниво ризика и предлаже заштитне мере
- Прати ефекте предузетих мера
- Пружа помоћ и подршку актерима насилне ситуације (жртви, насилнику)
- Разговара са жртвом
- Разговара са насилником
- Информисе родитеље о ситуацији насиља
- Евидентира случај
- Остварује сарадњу са родитељима / старатељима
- Остварује сарадњу са другим институцијама (ниво 3)
- Остварује сарадњу са свим релевантним особама које могу пружати заштиту

ТИМ ЗА ЗАШТИТУ УЧЕНИКА

- Саставља план за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања
- Упознаје колектив са донетим планом
- Израђује и прикупља документацију о ситуацијама насиља
- Континуирано евидентира и чува документацију
- Врши процену нивоа ризика ситуације насиља (ниво 2 и 3)
- Предузима кораке у складу са протоколом о поступању:
 - Предузима одговарајуће мере према ученику који трпи насиље
 - Предузима одговарајуће мере према особи која врши насиље
 - Информисе родитеља / старатеља о ситуацији насиља
 - Информисе директора школе
 - Прати ефекте предузетих мера и врши њихову евалуацију
- Информисе друге надлежне ситуације (ниво 3);
- Заједно са директором школе могу се предузети следеће акције (ниво 3):
 - Неодложна пријава ЗЦ у хитним случајевима, када је детету потребна медицинска интервенција;
 - Неодложна пријава полицији у случајевима када је детету потребна физичка заштита или када постоји сумња да је учињено кривично дело;
 - Редовна пријава ЦСР у року од три наредна дана;
 - Одлагање пријаве уз одговарајуће аргументе и даље праћење детета;

ВАЖНО:

У образовно-васпитном систему нема места испитивању и доказивању злостављања и занемаривања јер су ти задаци у надлежности других система.

Приликом консултација са колегама обавезно је поштовати принцип поверљивости као и принцип заштите најбољег интереса детета.

1. Мере превенције

Члан 48.

Ради спречавања свих врста насиља над децом школа је дужна да примењује мере превенције чији су циљеви:

- Стварање и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања;
- Укључивање свих интересних група (ученици, запослени у школи, родитељи, локална заједница) у доношење и развијање програма превенције;
- Подизање нивоа свести за препознавање насиља;
- Дефинисања поступака за заштиту од насиља и реаговања у ситуацијама насиља;
- Информисање свих интересних група о поступцима заштите;
- Унапређивање компетенција свих интересних група за уочавање и решавање проблема насиља.

Члан 49.

Мере превенције школа је дужна да планира Годишњим програмом рада, а на основу анализе учесталости случајева насиља, заступљености различитих облика насиља, броја повреда, сигурности школског објекта и дворишта и сл.

Члан 50.

Сазнање о насиљу – откривање одвија се:

- Опажањем или добијањем информације да је насиље у току;
- Сумњом да се насиље дешава на основу препознавања спољашњих знакова или специфичног понашања детета и породице, или путем поверавања непосредно од самог детета или посредно од стране треће особе (вршњака, родитеља...

2. Протоколи евиденције насиља образци

Члан 51.

Свака одрасла особа која има сазнање о насиљу (дежурни наставник, учитељ / васпитач / разредни старешина, предметни наставник, сваки запослени у установи) у обавези је да реагује тако што ће прекинути насиље или позвати помоћ (уколико процени да самостално не може да прекине насиље).

Након прекидања насиља запослени који је прекинуо насиље дужан је да у складу са конкретним околностима обезбеди сигурност детета.

Члан 52.

После интервенције, о случају насиља обавезно се обавештава одељењски старешина.

У ситуацијама другог или трећег степена угрожености обавештавају се и друга лица одређена на основу правилника.

Члан 53.

Одељењски старешина или други наставник/одрасла особа, дужан је да по стицању сазнања да се насиље десило или да постоји сумња да се насиље дешава организује консултације чији циљ је да се:

- Разјасне околности и анализирају чињенице везане за случај насиља;
- Процени ниво ризика и направи план заштите;
- Донесе одлука о начину реаговања и праћења.

Члан 54.

Консултације се обављају у оквиру школе са колегом, Тимом за заштиту деце од насиља, психологом, педагогом, директором и школским полицајцем, поштујући принцип поверљивости.

Низак ниво ризика насилничког понашања постоји када је за решавање случаја довољно ангажовање оног ко је открио насиље. Уколико је потребно одељењски старешина предузима додатне мере, евидентира, прати понашање и сл. (Први ниво ризика)

Умерени ниво ризика насилничког понашања постоји када је за решавање случаја потребно укључивање других лица у оквиру школе (одељењски старешина, родитељи, други ученици, ПП служба, Тим за заштиту деце од насиља, директор), и ако се насилничко понашање које има низак ниво ризика понавља од стране истих актера. (Други ниво ризика)

Висок ниво ризика насилничког понашања постоји када школа нема капацитета за решавање и обраћа се другим институцијама: Министарству унутрашњих послова, Центру за социјални рад, здравственим институцијама (трећи ниво ризика).

Члан 55.

У зависности од сложености ситуације консултације се могу обавити и са службама изван школе:

- Центром за социјални рад;
- Здравственом установом;
- Министарством унутрашњих послова.

Члан 56.

Након обављања консултација предузимају се следеће мере:

- Информисање родитеља о насиљу или особе од поверења у случајевима сумње на насиље у породици;
- Договор о заштитним мерама према детету;
- Организовање посебних програма оснаживања деце за конструктивно поступање у ситуацијама насиља;
- Предузимање законских мера у складу са прописима који регулишу дисциплинску одговорност ученика и запослених.

Члан 57.

У случају када постоји сумња да је дете жртва злостављања или занемаривања од стране одрасле особе која није запослена у школи, директор школе подноси пријаву надлежној институцији:

- Здравственој установи (уколико је детету неопходна здравствена заштита);

- Министарству унутрашњих послова (уколико је детету потребна физичка заштита или постоји сумња да је извршено кривично дело);

- Центру за социјални рад.

Пријава садржи податке о детету и разлоге за упућивање.

Пре подношења пријаве потребно је обавестити родитеље, осим ако постоји процена да ће тиме бити угрожена безбедност детета.

Члан 58.

Нико од запослених у школи није овлашћен да спроводи истрагу или доказивање злостављања и занемаривања у породици. Задаци школе у случају постојања сумње исцрпљују се подношењем пријаве.

Члан 59.

Сваки запослени у школи дужан је да директору школе пријави насиље од стране запослених у школи према детету.

Уколико је због случаја насиља од стране наставника према детету покренут дисциплински поступак, директор школе дужан је да наставника удаљи са рада до окончања дисциплинског поступка.

Ако директор не удаљи наставника одлуку о удаљењу дужан је да донесе школски одбор.

Директор школе је одговоран за поштовање законитости рада школе и предузимање мера у складу са важећим законима.

Члан 60.

Ради спровођења поступка заштите деце и законских норми у складу са Посебним протоколом образује се Тим за заштиту деце од насиља.

Чланове тима решењем именује директор школе из реда запослених који показују високу професионалност у раду, имају добре комуникативне способности и у својој личној и професионалној биографији немају елемената насилног понашања.

Приликом именовања чланова Тима, директор обезбеђује да током радног времена школе увек неко од чланова Тима буде на располагању.

Задаци и план рада Тима за заштиту деце од насиља одређени су на основу Посебног протокола и саставни су део Годишњег програма рада школе.

Члан 61.

Запослени у установи (, разредни старешина, стручна служба, директор) у обавези су да воде евиденцију о појавама насиља.

Документација о појавама насиља чува се на сигурном месту, како би се обезбедила поверљивост података.

Члан 62.

Тим за заштиту чува протоколе (евиденциони обрасци) о учињеном насиљу или сумњи да се насиље дешава.

Сваки одељенски старешина је у обавези да има копију попуњеног протокола а оригинал доставља педагошко-психолошкој служби.

Тим за заштиту деце/ученика од насиља прикупља документацију о случајевима насиља који захтевају његово укључивање.

Издајање и обезбеђивање средстава за спровођење мера

Члан 63

Средства за спровођење мера из члана 1. овог правилника, на начин прописан овим правилником, обезбеђују се у буџету јединице локалне самоуправе, у складу са чланом 159. став 2. тачка 7) Закона.

Завршне одредбе

Члан 64

[Овај правилник ступа на снагу даном објављивања на огласној табли школе](#)

Измене и допуне овог правилника вршиће се на начин и по поступку за његово доношење.

Члан 65

Даном ступања на снагу [овога](#) Правилника, престаје да важи Правилник о мерама начину и поступку заштите и безбедности ученика за време остваривања образовно-васпитног рада и других активности које се одвијају у школи, заведен под [бр. 01/1/1150 од 27.12.2011.године.](#)

ПРЕДСЕДНИК ШКОЛСКОГ ОДБОРА

22/22

Данијела Љујић

М.П.

Правилник је заведен под деловодним бр. ____/201_године и објављен је на огласној табли Школе дана __.__.201_. године, када је и ступио на снагу!